

ženska soba

***GODIŠNJI
IZVJEŠTAJ
2003.***

ŽENSKA SOBA

Prvih godinu dana

Centar za prevenciju, istraživanje i suzbijanje seksualnog nasilja i žensku seksualnost - Ženska soba je nevladina feministička organizacija koja radi na osvještavanju i istraživanju ženske seksualnosti, te prevenciji i tretmanu seksualnog nasilja nad ženama. Osnovana je krajem 2002. godine, kao prva organizacija fokusirana na teme seksualnosti i seksualnog nasilja. Svoj početak rada Ženska soba započela je zahvaljujući podršci Kvinne till Kvinne (KtK).

Žensku sobu određuju 4 teme: seksualno nasilje, trgovina ženama u svrhe seksualne eksploatacije, seksualne i rodne manjine, te ženska seksualnost. Aktivnosti koje se provode u Ženskoj sobi su: edukacija, istraživanje, savjetovanje, izadvaštvo, te javni rad i umrežavanje.

Kroz prvu i vjerojatno najtežu godinu, godinu osnivanja i razvoja, Žensku sobu su vodile **Maja Mamula** (koordinatorica), **Nera Komarić** (koordinatorica) i **Jelena Poštić** (voditeljica financija, te voditeljica projekata seksualnih manjina). Osim njih, svoj značajan doprinos su dale Gordana Strugar (knjigovotkinja) i Rachel Vorkink (razvoj edukacijskih programa). Osim svog plaćenog rada, sve su one doprinjele razvoju Ženske sobe sa **941 sat volonterskog rada**.

Svoj rad i efikasnost zahvaljujemo i našim stalnim volonterkama, koje su svojim nesebičnim doprinosom pomogle u svim fazama razvoja organizacije (*prilog br.1*), a koje su uložile **942 sata volonterskog rada**.

Tijekom 2003. godine Ženska soba je imala ili završava **7 projekata**, financiranih od Kvinne till Kvinne, Svjetske banke, Britanske ambasade, Kanadske ambasade, The International Catholic Migration Commission (ICMC), International Rescue Committee (IRC), Soros, Ministarstvo kulture.

Osim toga, naš razvoj i rad podržale su brojne ženske nevladine organizacije, institucije i pojedinci/ke, svojim donacijama i podrškom.

Ukupno, tijekom 2003. godine Ženska soba je imala i za sve aktivnosti, ured, dijelove plaća i honore utrošila **280.911,35 kn** (36.961 EUR).

1. Uvod

Ženska soba je osnovana krajem 2002. godine, u vrlo loše vrijeme za razvoj novih ženskih organizacija. Naime, radi se o periodu, koje naša bliska prijateljica naziva "Post donor trauma", a označava veliki odljev preostalih donatora iz Hrvatske. Osim toga, u Hrvatskoj je ženska scena poprilično ojačala, na primjer, Ženska mreža Hrvatske broji 47 organizacija, a uključuje brojne jake i razvijene ženske organizacije čije djelovanje obilježavaju brojna javna zbivanja u proteklih 10 godina.

Međutim, mi smo imale jasan cilj i viziju, kao i svijest da se na području Hrvatske niti jedna organizacija ne bavi specifično područjem ženske seksualnosti i seksualnog nasilja.

Krenule smo od samog početka, bez ikakve opreme i prostora, s iskustvom, znanjem, dobrim željama i entuzijazmom, kao i obećanjem KtK kako će razmotriti naš projektni prijedlog. Imale smo u ruci Statut, Rješenje Grada Zagreba - Gradskog ureda za opću upravu o osnivanju, otvoren račun u Zagrebačkoj banci i žig. Uskoro je došla i prva sretna vijest: sredstva od KtK su odobrena i dolaze u siječnju!

Tijekom prva tri mjeseca 2003. godine krenule smo u traženje i opremanje prostora i imale sreće što smo našle prostor koji je zadovoljavao naše osnovne potrebe.¹ Nekim čudom se dešavalo da su The International Catholic Migration Commission (ICMC) i International Rescue Committee (IRC) zatvarali svoje urede, te smo dobile prve stolice, stolove, ormariće i dobri, stari, isluženi fax i kompjuter. Sreća je bila neizmjerljiva. Centar za ženske studije, B.a.B.e., CESI, Centar za žene ROSA doprinjele su daljnjem poboljšanju uvjeta rada posterima, knjigama, stolicama, čašama, tako je ured polako dobijao izgled današnjeg ureda. Satirično kazalište Kerempuh darovalo nam je prihode premjerne predstave "Vaginiti monolozi" od kojih smo kupile prvi, pravi kompjuter. Filozofski fakultet donirao je prvi pisaći stol. Da skratimo, danas imamo gotovo sve potrebne elemente uredskog namještaja i opreme, 160 knjiga, časopisa i tekstova u biblioteci, a neke od doniranih predmeta smo poklonile udrugama koje su trenutno u većoj potrebi.²

Poučene iskustvima dosadašnjeg rada, odmah smo krenule obraćati posebnu pozornost na organizacijsku strukturu: razradile smo detaljan opis radnih mjesta, definirale uloge i zadatke Koordinacijskog tima, oformile Upravni odbor, s kojim je do sada održan jedan sastanak.

Nakon svih početnih aspekata osnivanja organizacije, prionule smo poslu i razvoju projekata i programa rada Ženske sobe.

2. Programski/ projektni aspekti razvoja Ženske sobe

¹ Kasnije je naša dizajnerica dala jasan komentar za našu lokaciju: "U slijedećem letku koji vam budem radila će pisati – *Pomoći ćemo vam, ako nas pronađete*".

² Partnerstvu za društveni razvoj poklonile smo tepih i dva zidna postera, kao i neke uredske sitnice.

Ženska soba je krenula s jasnom vizijom razvoja četiri osnovne teme:

- seksualno nasilje protiv žena;
- trgovina ženama u svrhe seksualne eksploatacije;
 - seksualne i rodne manjine;
 - ženska seksualnost.

Gotovo sve teme s kojima smo krenule su, pogotovo za Hrvatsku, nova, neistražena područja, koja nailaze na zid šutnje i nelagode. Koliko problema izazivaju neke od tema može se i naslutiti iz našeg imena, koje smo pomno razvijale i smišljale nekoliko mjeseci. Od tuda naš naziv koji, kako same navodimo, osim navedenih ciljeva, misije i aktivnosti, jedino ne sadrži i broj zaposlenih i plan za 2007. godinu.

Pišući prvi projekt za KtK, daleke 2002. godine, imale smo plan razvijati u podjednakoj mjeri 5 osnovnih aktivnosti: edukaciju, istraživanja, savjetovanje, izdavaštvo, te javni rad i umrežavanje. Malo iskustveno, malo pod utjecajem Upravnog odbora, a malo zbog ograničenja prostora i naših resursa, sve zamišljene aktivnosti nisu jednako razvijene. Ipak su neke, poput edukacije, premašile sva očekivanja, dok smo savjetovalište svjesno smanjivale. Smatramo da je savjetovalište i dalje važan temelj i neizostavan segment našeg teorijskog rada, koji zbog toga nikad u potpunosti nećemo zatvoriti/ ugasiti.

U daljnjem tekstu ćemo navesti za svaku pojedinačnu programsku aktivnost što je do sada učinjeno.

2. 1. Aktivnosti Ženske sobe:

1. Edukacija:

Edukacijski projekt je zamišljen i razvijan na način da se obrade sve osnovne 4 programske teme rada Ženske sobe, kroz nekoliko različitih smjerova (*prilog 2*).

a) edukacija nevladinih organizacija (prilog 2a):

Uključuje predavanja, radionice, konfrencije i supervizijski rad, primarno za ženske nevladine organizacije. Održano je ukupno **19 predavanja, radionica i supervizija** za druge nevladine organizacije, uglavnom u zemlji. Najčešće teme edukacije su bile vezane uz nasilje protiv žena, uključujući seksualno nasilje, te seksualne i rodne manjine.

b) edukacija relevantnih institucija (prilog 2b):

Uključuje treninge, predavanja, radionice, organiziranje konferencija u cilju osvještavanja i edukacije predstavnica/ka institucija o temama s kojima se bavimo. Ukupno je održano **7 treninga i/ili predavanja** za institucije, uglavnom iz područja seksualnog nasilja.

c) razvoj vršnjačke edukacije:

U okviru ovog segmenta razvijen je prijedlog radionica vršnjačke edukacije za mlade trenere/ice o trgovini ljudima. Međutim, zbog izostanka sredstava (koja su bila obećana), nije održan niti jedan trening i radionica. Početkom 2004. godine su odobrena sredstva za 8 radionica.

d) razvoj trening materijala:

Dio našeg rada svakako obuhvaća razvoj različitih trening materijala: od izbora tekstova, *readera*, do razvoja priručnika. Za neke od razvijenih materijala smo imale sreće i našle sredstva za objavljivanje, te će o njima više riječi biti u projektu izdavaštva. Neki na žalost i dalje stoje na našim stolovima i dijelimo ih isključivo u vidu fotokopiranih materijala.

Ovaj segment našeg rada iz mjeseca u mjesec sve više dobija na važnosti i otkriva naše skrivene talente, pri čemu ne mislimo samo na pisanje, nego i na nošenje s frustracijama. Naime, teško je gledati kako kvalitetan materijal ostaje u ladicama, dok za njim postoji potreba i među nevladinim organizacijama i vladinim institucijama.

e) projekt mentoriranja seminarskih i diplomskih radova:

Iako su nam neki od donatora odbili financirati kupovinu fotokopirnog uređaja i neophodnih knjiga za razvoj ovog projekta, s obrazloženjem da ga mi prema zakonu ne možemo raditi, činjenica je da smo sudjelovale u nastanku i razvoju **24 seminara** s područja nasilja protiv žena, seksualnog nasilja i seksualnosti, te **dvije diplomske radnje** iz područja seksualnosti.

f) stručno usavršavanje članica Ženske sobe (prilog 2c):

U cjelokupnom poslu i svakodnevnom radu, nismo zaboravile potrebu za osobnim kontinuiranim stručnim usavršavanjem, kako bi naš rad bio što kvalitetniji. Osim specifičnih stručnih treninga i radionica, a to znači i odlazak na konferencije, tribine i okrugle stolove, kao način dodatnog usavršavanja, ali i podrške drugim organizacijama. Ukupno smo sudjelovale na **12 konferencija, predavanja i okruglih stolova**.

g) ostala predavanja (prilog 2 d):

Osim navedenih edukacija za nevladine i vladine organizacije, održana su dva predavanja za specifične grupe i širu javnost, koja se ne mogu podvesti niti pod jedan kriterij: predavanje na Queer konferenciji, te predavanje o ženskoj seksualnosti u Makronova centru.

2. Istraživanje:

Projekt istraživanja je krenuo s velikim entuzijazmom, ali i frustracijama. Od nekoliko razrađenih i osmišljenih projektnih prijedloga, tek početkom 2004. godine smo dobile pozitivan odgovor, za istraživanje prevalencije seksualnog nasilja.

Tako smo tijekom 2003. godine provele samo **jedno istraživanje**, kratkoročni istraživački projekt “Stavovi političkih stranaka o LGBT (lezbijskim, gay, biseksualnim i pravima transrodnih osoba) uoči izbora u Hrvatskoj 2003. Cilj ovog projekta je bio osigurati mogućnosti svim političkim strankama, prije izbora, da obznanе svoje stavaove prema LGBT pravima i prisutnost LGBT pitanja u njihovim programima. Također, važan cilj ovog projekta je bio informirati ne samo LGBT populaciju, nego i širu javnost o stajalištima političkih stranaka prije izbora.

Ovaj projekt je vodila grupa volenterki, ženskih aktivistica. Upitnik koji je sadržavao najvažnija pitanja o stavovima prema LGBT pravima poslana je na adrese sedamdeset i devet političkih stranaka. Upitnik je napravljen u suradnji sa postojećim LGBT organizacijama u Hrvatskoj (Iskorak, Kontra i Lori). Rezultati su bili predstavljeni na konferenciji za novinare održanoj u suradnji Ženske sobe i Iskoraka, bili su medijski popraćeni te su objavljeni na internet stranicama (prilog br. 3)

Ostala zamišljena istraživanja, ili čekaju odgovore donatora ili čekaju nas da ih do kraja razvijemo i pošaljemo, a to su:

- a) rizični faktori vezani uz seksualno nasilje;
- b) posljedice seksualnog nasilja na same žrtve, ali i čitavu zajednicu;
- c) povezanost seksualnog nasilja i drugih oblika nasilja;
- d) stavovi u zajednici vezani uz seksualno nasilje, žrtve i počinitelje;
- e) uloga zajednice u preventivskim programima i tretmanima za osobe koje su preživjele seksualno nasilje;
- f) istraživanja efikasnosti sudskog procesa;
- g) cijena seksualnog nasilja (koliko nasilje košta čitavu zajednicu – od prikupljanja dokaza, do dugotrajnog liječenja i bolovanja);
- h) ženska seksualnost - stavovi i ponašanja žena u Hrvatskoj,
- i) diskriminacija transrodne populacije,

- j) evaluacija različitih preventivskih i tretmanskih programama kako bi stekli što jasniju sliku o njihovoj efikasnosti i mogućnostima poboljšanja.

3. Savjetovalište za žene koje su preživjele seksualno nasilje:

Iako smo od početka bile svjesne da naš prostor i kapaciteti ne dozvoljavaju veliku mogućnost širenja savjetovališnog dijela, tijekom 2003. godine imale smo **44 savjetovanja**. U *prilogu 4* se nalaze podaci Savjetovališta: ukupan broj savjetovanja, broj klijentica, kao i osnovni statistički prikazi rada Savjetovališta.

4. Izdavački projekt:

Upravo je izdavački projekt iz kategorije zamišljenog manjeg projekata, postepeno prerastao u poprilično velik projekt. Iako još uvijek nismo zadovoljne ukupnom količinom objavljenih materijala, ipak se nadamo da će veliki dio pripremljenih trening materijala i raznih priručnika doživjeti sudbinu da bude upisan u sastavni dio naših publikacija.

Objavljeni materijali:

- leci Ženske sobe
- leci i promotivni materijali PETRA mreže (Mreža NVO-a za prevenciju i eliminaciju trgovanja ženama)
- u tisku: Seksualno nasilje: priručnik za profesore i profesorice

U tijeku/ odobreno:

- prevedeno, pred lekturom: Lizz Kelly – Surviving Sexual Violence (Institut otvoreno društvo, Ministarstvo kulture)
- planer za 2005. godinu, koji sadrži razne informacije o seksualnom nasilju (WDP)
- Seksualno nasilje (KtK)

U izradi/ bez sredstava:

- priručnik za roditelje i prijatelje/ice LGBTI populacije
- priručnik o seksualnom nasilju za liječnike/ce školske medicine

5. Javni rad/ lobiranje/ umrežavanje:

zenska soba centar za prevenciju, istraživanje i suzbijanje seksualnog nasilja i žensku seksualnost
vrbik 22, 10000 zagreb tel: 01/ 60 5555 6, fax: 01/ 60 55 55 7, zenska.soba@zamir.net

O okviru ovog projekta odrađene su brojne aktivnosti, vezane uz naš javni rad, organiziranje, vođenje ili sudjelovanje u okviru različitih sastanaka mreža

Tijekom 2003. godine objavile smo **16 novinskih tekstova**, uglavnom iz područja seksualnog nasilja i seksualnih i rodni manjina, te smo sudjelovale u **5 televizijskih** emisija, isključivo iz područja nasilja i seksualnog nasilja protiv žena (*prilog 5a*).

Osim toga, sudjelovale smo u **10 različitih akcija i mreža** (*prilog 5b*); od akcija Ženske mreže hrvatske, preko V-day kampanja i predstava u Sarajevu i Zagrebu, do organiziranja i vođenja **Mreža suradnje vladinih institucija i nevladinih organizacija protiv seksualnog nasilja**. Kao rezultat sastanka mreže suradnje iz 2003. godine je razvijen protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja u školama. Nadalje, Ženska soba je organizirala i sastanak **PETRA** mreže nevladinih organizacija za prevenciju i eliminaciju trgovanja ženama i djecom, na kojem je definirana Platforma rada, kao i planovi za budući rad (*prilog 5c*).

Ženska soba je i članica koordinacijskog tima **Ljetne feminističke škole** (FLJUŠ-a), tako da su članice uključene u kreiranje programa, ali i održavanje predavanja (ukupno su članice Ženske sobe održale **7 predavanja**). Osim Maje Mamule, koja je dio koordinacijskog tima i predavačica (Razvoj grupne kohezije, Nasilje protiv žena, Ženska seksualnost, Ženski orgazam), sudjelovale su kao predavačice i druge članice Ženske sobe: Nera Komarić (Traumatska iskustva, Prostitucija) i Jelena Poštić (Seksualne i rodne manjine). Sve članice Ženske sobe dobile su odlične evaluacije od sudionica FLJUŠ-a.

Članice Ženske sobe sudjeluju i u nekoliko interdisciplinarnih i interorganizacijskih tijela: članstvo u Nacionalnom odboru za borbu protiv trgovine ljudima, članstvo u Radnoj skupini za razvoj strategije RH protiv nasilja protiv žena, te Inicijativnom odboru za uvođenje seksualnog odgoja u škole.

Tijekom 2003. godine imale smo brojne posjetiteljice, od kojih ćemo istaknuti studijski posjet predstavnica makedonske organizacije Shelter Centar, koje su bile kod nas tjedan dana, za koje smo organizirale kvalitetan program učenja i upoznavanja s radom ženskih organizacija u Hrvatskoj s područja borbe protiv nasilja protiv žena. Osim njih, posjetile su nas i Aino Saarinen, Department of Educational Sciences, University of Oulu, Finland, povodom osnivanja međunarodne mreže organizacija protiv nasilja protiv žena, mlada istraživačica Hillary Margolis, London School of Economics, koja radi magisterij iz područja ratnog silovanja i postratne situacije u regiji, kao i brojne druge žene koje su smatrale kako im naš rad i iskustvo može pomoći na bilo koji način.

2. 2. Tematski programi Ženske sobe:

Osim samog nabiranja aktivnosti, želimo sažeti dosadašnja iskustva u radu na pojedinim temama kojima se bavi Ženska soba.

Seksualno nasilje protiv žena

Područje rada na problemima seksualnog nasilja protiv žena je glavno područje rada Ženske sobe, koje je inkorporirano u sve naše programske aktivnosti. Iako je misija Ženske sobe smanjenje seksualnog nasilja i razvoj efikasnih tretmana žrtava nasilja, svjesne smo da je put do tog cilja dalek i da se sastoji od brojnih malih koraka i pristupa problemu s različitih aspekata: edukacija i osnaživanje ženskih nevladinih organizacija, edukacija predstavnica/ka vladinih institucija, razvoj različitih oblika preventivskih programa, lobiranje za promjene vezane uz zakon o kaznenom procesu, senzibilizacija javnosti o prisutnosti problema, razvoj knjiga i priručnika koji inkorporiraju teorijske i praktične aspekte rada protiv seksualnog nasilja, podrška studentima/icama u razvoju seminara i diplomskih radova iz tog područja, organiziranje i provođenje relevantnih istraživanja.

Sve navedene aktivnosti su pokrenute tijekom 2003. godine, a kako bi se nastavile kvalitetno, potrebno je uključivati što veći broj zainteresiranih volonterki, ulagati vrijeme i znanje u njihovu edukaciju kako bi se s vremenom profilirale žene spremne nastaviti i razvijati započeti rad. Osim toga, potrebno je sustavno raditi na prikupljanju sredstava, kako bi se mogli povećati kapaciteti Ženske sobe, jer su postojeći kapaciteti već do te mjere preplavljeni poslom, da je vrlo teško održati zadani ritam razvoja projekata i programa.

Trgovina ženama u svrhu seksualne eksploatacije

Hrvatska je jedna od zemalja u regiji koja sustavno nastoji minimalizirati problem trgovanja ženama u svrhu seksualne eksploatacije, naglašavajući kako smo mi isključivo zemlja tranzita, što implicira nedostatan bavljenje problemom. Osim toga, neke od međunarodnih organizacija u regiji pokušavaju preuzeti vodeću ulogu u svim aspektima problema: od prevencije, do tretmana žrtava. Na taj način ne samo da slabe postojeće kapacitete civilne scene, nego i spriječavaju mogući razvoj programa nevladinih organizacija u radu na problemu. Kao glavne razloge navode nekapacitiranost, neumreženost i nedostatan znanje lokalne civilne scene, ukazujući zapravo na svoju nezainteresiranost za suradnju s lokalnom nevladinom scenom, koja zapravo svojim postojanjem može ugroziti njihovu egzistenciju i opravdanost njihovog postojanja u regiji. Istovremeno smo svjesne kako donatorska politika uvjetuje područja rada u regiji, a trenutno je tema trgovine ljudima u fokusu, što implicira da brojne organizacije pristaju na takve programske aktivnosti kako bi preživjele, premda njihovi kapaciteti ne omogućuju kvalitetno provođenje programa. Na taj način,

nažalost, opravdavaju nesuradnju nekih međunarodnih organizacija i potkrepljuju njihove negativne stavove.

S toga je jedna od glavnih tema rada Ženske sobe upravo sustavna edukacija, te umrežavanje lokalne nevladine scene, kao i svih relevantnih institucija, ukazujući na unutarnju snagu i stručnost. Osim toga, naš jasan cilj je povezivanje tema trgovine ženama u svrhu seksualne eksploatacije i prostitucije s problemom seksualnog nasilja protiv žena općenito, što nailaze na brojne otpore, čak i na nivou ženskih nevladinih organizacija.

Upravo iz te potrebe za umrežavanjem, održan je četvrti sastanak **PETRA** mreže nevladinih organizacija za prevenciju i eliminaciju trgovanja ženama i djecom (*prilog 5c*) u organizaciji Ženske sobe. Na sastanku je definirana Platforma rada, dani su kratki izvještaji svake od organizacije članice, kao i okvirni plan za djelovanje PETRE u 2004. godini. Kao jedna od aktivnosti tog sastanka održan je susret s članovima/cama Nacionalnog odbora za borbu protiv trgovanja ljudima, kako bi se poboljšala suradnja između vladinih institucija i mreže.

Seksualne i rodne manjine

Premda je LGBTI aktivizam u Hrvatskoj posljednjih godina dobio značajan zamah, pokreti su veoma novi i u zemlji i u regiji kao i u drugim tranzicijskim zemljama te stoga potplaćena i ne podržavana od strane osnovnih društvenih struktura. Postoji velika potreba za svim mogućim izvorima i radom uključujući, ali ne ograničavajući se samo na to, edukaciju, savjetovanje, istraživanje, lobiranje i izdavaštvo. Budući da je edukacija bitna na svim nivoima, od LGBT populacije, NVO i vladinih institucija i predstavnika, ovo područje rada Ženske sobe fokusiralo se, tijekom 2003. godine, prvenstveno na edukaciju. Edukacija je uključivala slijedeće teme: lazbijske i gay pokreti i aktivizam, LGBT pitanja, feminizam i seksualne manjine, *coming out*, *queer* kultura otpora i lezbijski identitet. Posebna pažnja, unutar ovog polja, bila je stavljena na pitanja transrodnosti i diskriminacije na osnovu rodnog izražaja i rodnog identiteta. Stoga, brojne edukacije su bile vezane uz temu transrodnosti. Napravljen je edukacijski materijal na temu LGBT, a dva edukacijska teksta su objavljena u Zarezu, jedan na temu transrodnosti, drugi na temu homofobije.

Dalje, proveden je kratkoročni istraživački projekt o stavovima političkih stranaka prije izbora prema LGBT pravima.

Daljnji planovi na ovom polju uključuju razvijanje projekata koji se bave transrodnim pitanjima, kako bi se prošrio vidokrug utjecaja i izgradile mogućnosti za kontinuiranu edukaciju i podršku. Također je u planu izrada priručnika za roditelje o LGBTI osobama kao prvi korak u izdavanju edukacijskih priručnika i knjiga na temu LGBTI-a.

Ženska seksualnost

Radi se o području i temi koja izaziva najveće kontroverze. Iako u Hrvatskoj primjećujemo neke pomake, u kojima same sudjelujemo ili ih iniciramo, kao što su osnivanje Hrvatskog seksološkog društva, te rad u Inicijativnom odboru za uvođenje seksualnog odgoja u škole, većina naših kolega/ica se ne slaže kako postoji potreba za odvajanjem ženske seksualnosti od teme ljudske seksualnosti. Suočavanje s predrasudama vezanim uz žene, žensko tijelo i seksualnost, prostituciju i trgovinu ženama u svrhe seksualne eksploatacije, samo nas više učvršćuje u našim namjerama da području osiguramo i teorijske i praktične temelje.

Tijekom 2003. godine održano je nekoliko predavanja o ženskoj seksualnosti, koje su pomogle u kristaliziranju ideja o područjima rada, ali i načinima koji su primjereni za otvaranje tako tabuizirane teme. Tijekom 2004. godine planiramo uložiti veću količinu vremena i energije u predavanja, seminare, ali i izradu manjeg priručnika za to područje. Osim toga, otvaraju se mogućnosti za pisanje kolumni u poznatom hrvatskom tjedniku, upravo iz tog područja.

Problem je što u svom radu nemamo podršku većeg broja organizacija, te se samo s nekima od njih, koje su većinom usmjerene na reproduktivno zdravlje i prava, možemo dogovarati o budućoj suradnji i razvoju tog područja u Hrvatskoj.

3. Planovi za budući rad

U okviru Ženske sobe nastavljamo s radom na 4 glavna područja koja nas određuju, kao i na svim zadanim programskim aktivnostima, s punom sviješću da se sve više profiliramo i specijaliziramo u području edukacije.

Tijekom 2004. glavni projekti su razvoj knjige koja bi inkorporirala sva dosadašnja znanja i iskustva o problemu seksualnog nasilja u Hrvatskoj i regiji, te 27 edukacija o problemu seksualnog nasilja i trgovine ženama u svrhu seksualne eksploatacije. Nadalje, naglasak je i na razvoju istraživačkih projekata, primarno provođenje projekta "Prevalencija seksualnog nasilja protiv žena u Hrvatskoj" za koji je odobren dio sredstava.

Osim navedenih projekata, čekamo odgovore za projekte "Načini medijskog izvještavanja u hrvatskim novinama o seksualnom nasilju" i "RegiNE – regionalna mreža protiv seksualnog nasilja".

Tijekom 2004. godine organizirat ćemo i održati nekoliko velikih edukacijskih treninga i konferencija, uključujući veliku konferenciju u svibnju, za liječnike/ce, državne odvjetnike/ce, suce

i sutkinje, lokalne NGO-i i policiju o problemu prepoznavanja i tretmana trgovine ženama u svrhu seksualne eksploatacije.

Osim programskih i projektnih planova, naša želja je da tijekom 2004. godine proširimo radni tim, prije svega s osobom specijaliziranom za vođenje financija, ali i sa novim osobama na projektima. S obzirom na postojeće kapacitete i pretrpanost posla, svjesne smo kako nam trebaju nove članice za razvoj organizacije.

4. Evaluacija jednogodišnjeg rada Ženske sobe

Završena je prva godina rada Ženske sobe. Svjesne smo kako smo u toj prvoj godini napravile puno toga neophodnog za uhadavanje i razvoj organizacije. Pokrenuti su brojni projekti, imamo neophodnu uredsku opremu, osigurali smo osnovna sredstva za 2004. godinu, stvorile smo određenu prepoznatljivost i vidljivost na ženskoj sceni, ali i općenito. Kako bi ostvarile sve to, često smo radile do ruba svojih granica, što je ponekad stvaralo frustracije. Istovremeno smo nastojale maksimalno voditi računa o svim potrebnim organizacijskim aspektima razvoja.

Od osnivanja smo naišle na podršku i pomoć brojnih organizacija, ali isto tako i na nesporazume i nepovjerenje, što nas je dodatno motiviralo za rad. Suočavale smo se s poteškoćama karakterističnima za razvoj novih organizacija, kao što su nemogućnost apliciranja na velike donatorske organizacije, zbog nepostojanja financijskih izvještaja za prethodnu godinu, te prisutnost određene doze nepovjerenja, baziranog na kratkoj povijesti organizacije.

Jedan od glavnih problema za organizacijski razvoj novih organizacija je što većina donatora u odobrenim projektima ne uključuje sredstava za razvoj organizacije, nego isključivo sredstva za samu programsku aktivnost. Iako u svakom projektu tražimo sudjelovanje u određenom omjeru (od 10 do 50%) u dijelu plaća, honorara, najma prostora ili telefonskih troškova, većina dosadašnjih donatora odbija sudjelovanje u tom dijelu. Jedina donatorska organizacija koja je pokazala razumijevanje za potrebom razvoja je KtK, čijim sredstvima smo i bile u mogućnosti pokrenuti samu organizaciju.

Ovom prilikom želimo naglasiti kako je prema našem mišljenju politika podrške koju zastupa KtK iznimno bitna za razvoj civilnog društva, osobito ženskih nevladinih organizacija u zemaljama u tranziciji, podstičući osnaživanje organizacija koje imaju jasnu misiju i ciljeve. Nažalost, najčešći slučaj politike donatora u regiji je uvjetovanje određenih projektnih aktivnosti koje su njima u fokusu, često neselektivno nametnute organizacijama, bez obzira na specifičnosti i probleme neke zemlje. Takav tretman je često poguban za razvoj civilnog društva, jer se

organizacije stvaraju isključivo kao odgovor na donatorsku politiku, bez osobno jasnih ciljeva rada i razvoja nakon odlaska ili prestanka stranih donacija.

Svjesne smo kako su prve godine najteže i kako je većina problema odraz početnih poteškoća i situacije u regiji, ali se nadamo kako ćemo ih sve razriješiti svojim sustavnim i kvalitetnim radom.

Smatramo kako Ženska soba, kao nova ženska organizacija sa specifičnim i jasnim fokusom na seksualno nasilje protiv žena i žensku seksualnost, svojim predanim radom i entuzijazmom opravdava svoje postojanje na nevladinoj sceni u Hrvatskoj kao i ukazano povjerenje donatora postignutim rezultatima.

Koordinacijski tim Ženske sobe

U Zagrebu, 15.02.2004.

PRILOZI

Prilog 1.:

Popis volonterki Ženske sobe i broja odrađenih sati

ime i prezime	telefon/ e-mail	broj sati volonterskog rada
1. Miroslava Đuretek	d: 38 31 375	120
2. Jelena Levak	d: 24 09 951	100
3. Hela Liverić	m: 091 526 633 2	80
4. Zrinka Božić	zrinka.bozicc@htnet.hr	70
5. Barbara Jakopović	m: 098 735 977	70
6. Sanja Kajinić	m: 091 767 04 49	60
7. Henna Leppämäki	henna.leppamaki@helsinki.fi	57
8. Petra Ćus	d: 61 13 009 peropetra@yahoo.com	50
9. Jasmina Sočo	m: 098 161 1654 jsoco@inet.hr	50
10. Sara Mihaljević	m: 098 595 036	40
11. Jelena Wranna	m: 091 252 27 86 jelow@net.hr	30
12. Simona Borko	m: 098 910 15 18 simona.borko@ck.htnet.hr	30
13. Kristina Starčević	m: 098 96 75 243 kikkerstar@hotmail.com	30
14. Martina Ptiček	m: 098 944 30 80	30
15. Koraljka Vlajo	m: 098 360 268 kori@mail.inet.hr	20
16. Koraljka Dilić	m: 098 904 91 74 koraljkad@care2.com	20
17. Maja Kolega	d: 377 89 17 maja.kolega@zg.hinet.hr	15

18. Bernanda Filipović		10
19. Rada Knez	m: 098 177 49 70	10
20. Slobodanka Poštić	m: 091 788 68 73	10
21. Bojana Krstinić Markotić	m: 098 207 354 verda@zg.tel.hr	10
22. Ana Naglić	m: 091 52 00 339	10
23. Jasna Belamarić	d: 66 41 582 jasna.belamaric@zg.tel.hr	10
24. Jelena Korenčić	m: 098 17 66 603 jelena.korencic@silva-metoda.com	5
25. Ana Knapić	m: 098 68 72 32	5
	ukupno	942

Broj volonterskih radnih sati radnog tima Ženske sobe:

Ime i prezime	broj volonterskih radnih sati
Rachel Vorkink	443
(volonterka na puno radno vrijeme)	
Nera Komarić	240
Maja Mamula	218
Jelena Poštić	40
total	941

Prilog 2.:

Popis svih aktivnosti edukacijskog projekta u 2003. godini

Prilog 2a - edukacija nevladinih organizacija

Za koga	Termin	Tema	Predavačice
Kontra, Zagreb, (10 članica/ova Kontre i Iskoraka)	24.01.2003.	Radionica: transrodnost	Jelena Poštić
LICE, Zagreb, (7 članova/ica LICA)	16.02.2003.	Radionica: transrodnost	Jelena Poštić
Kontra, Zagreb, (12 članica Kontre)	28.02.2003.	Radionica: lezbijski identiteti	Jelena Poštić
Centar za mirovne studije, Zagreb, (10 sudionika/ca kolegija «Civilna politika»)	13.03.2003.	Predavanje: gay i lezbijski pokret	Jelena Poštić
Centar za žene ROSA i Kontra (10 članica Kontre i Centra)	28.03.2003.	Tema: lezbijski identiteti	Jelena Poštić
Centar za ženske studije, Zagreb, (sudionice: 9 studentica Ženskih studija)	11.05.2003.	Radionica: transrodnost	Jelena Poštić
Centar za mir i nenasilje Osijek, (trening u Daruvaru za 11 predstavnica lokalnih ženskih NVO-a)	15.- 18.05.2003.	Trening: nasilje protiv žena, feminizam, način vođenja radionice,	Maja Mamula i Nera Komarić
Delfin, Pakrac, (8 volonterki SOS telefona)	05.- 07.09.2003.	Trening: osnove savjetodavnog rada na SOS telefonu	Nera Komarić i Đurđica Kolarec
Delfin, Pakrac, (10 volonterki sa SOS telefona)	17.- 19.10.2003.	Trening: nasilje protiv žena	Maja Mamula i Nera Komarić
Delfin, Pakrac, (10 volonterki s SOS telefona)	14.- 15.11.2003.	Trening: sindrom izgaranja i samozaštita pomagačica	Maja Mamula i Nera Komarić
Centar za žene Vukovar, Vukovar, (15-tak volonterki Centra i drugih lokalnih ženskih NGO-a)	21.11.2003.	Predavanje: nasilje protiv žena	Maja Mamula
Labris, Beograd, (12 članica Labrisa)	26.11.2003.	Predavanje/ radionica: transrodnost	Jelena Poštić
Centar za žene Vukovar, Vukovar, (20 volonterki Centra, Udruge žena, te drugih sudionica)	27.11.2003.	Predavanje: trgovina ženama	Nera Komarić
B.a.B.e, Zagreb, (9 članica raznih ženskih grupa)	28.11.2003.	Predavanje: nasilje protiv žena/ rad grupe za razvoj Nacionalne strategije protiv nasilja protiv žena	Maja Mamula
Delfin, Pakrac, (15 volontera/ki SOS telefona)	01.12.2003.	Supervizija rada SOS telefona	Maja Mamula

Iskorak, Zagreb, (8 sudionica/ka grupe Iskorak)	13.12.2003.	Radionica: osnovne savjetodavnog rada	Nera Komarić i Jelena Poštić
Lori, Rijeka, (11 članica Lori)	15.12.2003.	Predavanje: transrodnost	Jelena Poštić
Iskorak, Zagreb, (8 sudionica/ka grupe Iskorak)	16.12.2003.	Predavanje: specifičnosti telefonskog savjetovanja	Nera Komarić i Jelena Poštić
Iskorak, Zagreb, (8 sudionica/ka grupe Iskorak)	18.12.2003.	Predavanje: Krizno savjetovanje i studije slučaja	Nera Komarić i Jelena Poštić

Prilog 2b - edukacija relevantnih institucija

Za koga	Termin	Tema	Predavačice
Ministarstvo prosvjete, Stubičke toplice, (100 profesora/ica iz učeničkih domova)	13.02.2003	Predavanje: adolescentna seksualnost	Maja Mamula
CESI, Tuheljske toplice, (20 srednjoškolskih profesorica)	08.03.2003	Predavanje: seksualno nasilje u školama	Maja Mamula
Astra, Beograd, (20 predstavnica vladinih institucija i nevladinih organizacija)	04.04.2003.	Predavanje: seksualno nasilje	Maja Mamula
Filozofski fakultet, Odsjek za psihologiju, (20 studenata/ica psihologije)	05.05.2003.	Predavanje: rad ženskih NVO-a u Hrvatskoj, nasilje protiv žena	Maja Mamula
Nacionalni tim za suzbijanje trgovine ljudima, Valbandon, (sudionice/i: 26 općinskih i županijskih odvjetnika/ca i sudaca/kinja iz cijele Hrvatske)	29.06.- 01.07. 2003.	Trening: trgovina ljudima: traumatska iskustva žrtava trgovine	Maja Mamula
Ženska soba i Johns Hoppkins University, Zagreb, (30 predstavnika/ca institucija iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Kosova)	03.- 04.12. 2003.	Seminar: povećanje kapaciteta vladinih institucija protiv trgovanja ženama	Nera Komarić
B.a.B.e, Dubrovnik, (15 sudionica iz Povjerenstava za jednakost spolova iz Hrvatske)	07. – 09.12. 2003.	Radionica: nasilje protiv žena	Maja Mamula

Prilog 2c – dodatno usavršavanje i edukacija tima Ženske sobe

Organizatori	Termin	Tema	Sudionice
State Department USA, ženska soba centar za prevenciju, istraživanje i suzbijanje seksualnog nasilja i žensku seksualnost	14.06.-06.07.	Trening: Trgovina ženama	Nera Komarić

International Visitors Program, Amerika	2003.		
Transeuropene, Portorož	21. - 24.03. 2003.	Radni sastanak: planovi za budućnost projekta	Jelena Poštić
CESI, Zagreb, Evropski dom, promocija knjige i okrugli stol	12.05.2003.	Tema: značaj roda u stavovima i seksualnom ponašanju adolescenata/ica	Maja Mamula i Jelena Poštić
Ženska Infoteka, Zagreb, promocija knjige Joan W. Scott i okrugli stol	19.05.2003.	Tema: feministicka povijest	Jelena Poštić
Centar za ženske studije Zagreb, Dubrovnik	18.- 24.05. 2003.	Konferencija: feministička kritika, etčki problemi	Maja Mamula
Institut za međunarodne odnose, Zagreb, okrugli stol i promocija knjige	06.06.2003.	Tema: rodni odnosi u Hrvatskoj	Maja Mamula, Nera Komarić, Jelena Poštić
Hrvatski helsinški odbor i Ženska mreža Hrvatske, Zagreb,	17.06.2003	Okrugli stol: prema većoj toleranciji - reforma hrvatskog školstva	Maja Mamula
Hrvatski helsinški odbor, Cres	31.08.-04.09. 2003.	Škola ljudskih prava – Prava treće generacije	Jelena Poštić
KIC, Zagreb,	08.09.2003.	Tribina: Višeglasne gošće - lezbijski aktivizam u SAD	Jelena Poštić, Rachel Vorkink
Centar za žene ROSA Zagreb i Admire,	10. i 11.10. 2003.	Trening: izrada i prezentacija priručnika o organizacijskom razvoju	Maja Mamula, Nera Komarić, Jelena Poštić
ILGA, Manila	11.-19.11. 2003.	Međunarodna LGBT konferencija	Jelena Poštić
ICMPD, Sofija	14.-15.11. 2003.	Konferencija: follow up treninga o trgovini ženama za suce i odvjetnike	Nera Komarić

Prilog 2d - ostala predavanja

Za koga	Termin	Tema	Predavačice
Cheers Queers konferencija, Zagreb	26. - 28.04.2003	Predavanje: lezbijski aktivizam	Jelena Poštić
Makronova, Zagreb, (35 sudionica/ka)	13.12.2003.	Predavanje: žensko tijelo, ženska seksualnost	Maja Mamula i Željka Jelavić

Prilog 3.:

Rezultati istraživanja o stavovima političkih stranaka u Hrvatskoj o LGBT pravima

December 18, 2003, Zagreb

Rezultati projekta

“STAVOVI POLITIČKIH STRANAKA O LGBT (lezbijskim, gay, biseksualnim i pravima transrodnih osoba) UOČI IZBORA U HRVATSKOJ 2003.,

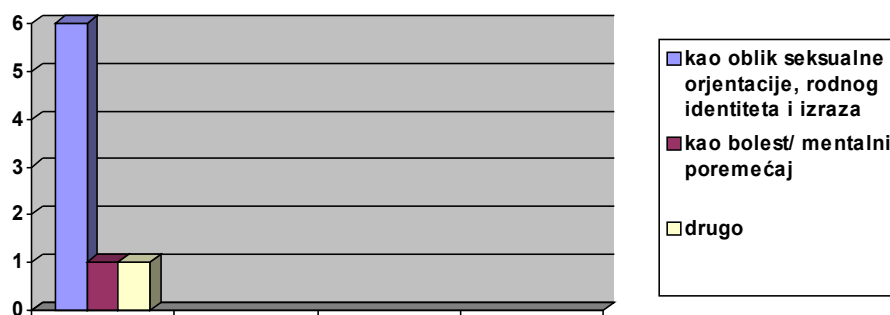
Nakon tri godine aktivnog rada tri LGBT organizacije (*Lezbijska grupa Kontra, Iskorak – grupa za prava seksualnih i rodnih manjina, Lezbijska organizacija Rijeka – LORI*) završeni su mnogi projekti te su LGBT pitanja predstavljena široj javnosti. Postignuta su značajna poboljšanja u zakonodavstvu vezana uz LGBT pitanja; održane su Pride parade 2002. i 2003., medijska kampanja za promociju prava homoseksualaca te kulturni i umjetnički festival Queer Zagreb 2003.

U Hrvatskoj su u studenom 2003. održani izbori. Nekoliko tjedana prije izbora na adrese svih sedamdeset i devet političkih stranaka u Republici Hrvatskoj poslan je upitnik na temu “Stavovi političkih stranaka o LGBT (lezbijskim, gay, biseksualnim i pravima transrodnih osoba) uoči izbora u Hrvatskoj 2003., , što je ujedno bio i naziv ovog kratkoročnog projekta. Cilj ovog upitnika je bio dati mogućnost svim strankama da se izjasne o svojim stavovima prema LGBT pravima i prisutnost LGBT pitanja u njihovim programima.

Od ukupnog broja stranaka, 55 ih je potvrdilo da su primile upitnik, međutim samo ih je 9 odgovorilo na njega.

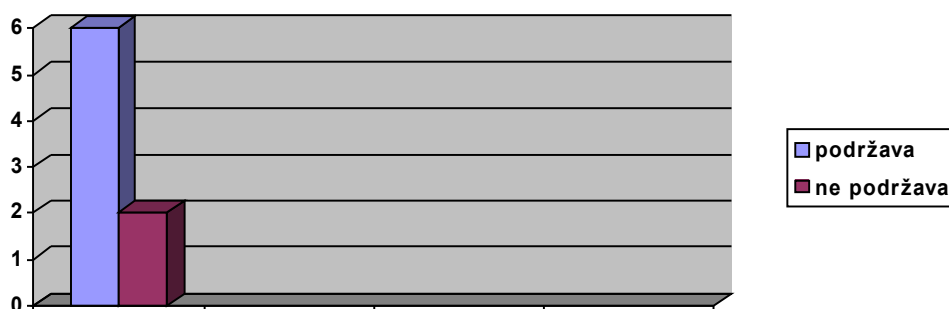
Kako stranke koje su odgovorile doživljavaju LGBT identitet:

Stav stranaka prema Zakonu o istospolnim zajednicama:

Stav stranaka prema uvođenju anti-diskriminacijskih klauzula u Ustav Republike Hrvatske:

Stav stranaka prema davanju azila stranim državljanima koji su osuđeni na smrt zbog LGBT identiteta:

Stav stranaka prema stavljanju na svoju stranačku listu kandidata koji je ovoleni LGBT

Prilog 4.:

Rezultati Savjetovanišnog rada Ženske sobe

SAVJETOVALIŠTE ŽENSKJE SOBE 2003.

	SIJEČANJ	VELJAČA	OŽUJAK	TRAVANJ	SVIBANJ	LIPANJ
			2	/	8	8
			1	2	/	2
total	/	/	3	2	8	10
	SRPANJ	KOLOVOZ	RUJAN	LISTOPAD	STUDENI	PROSINAC
	6	/	3	3	3	2
	1	/	/	1	2	/
total	7	/	3	4	5	2

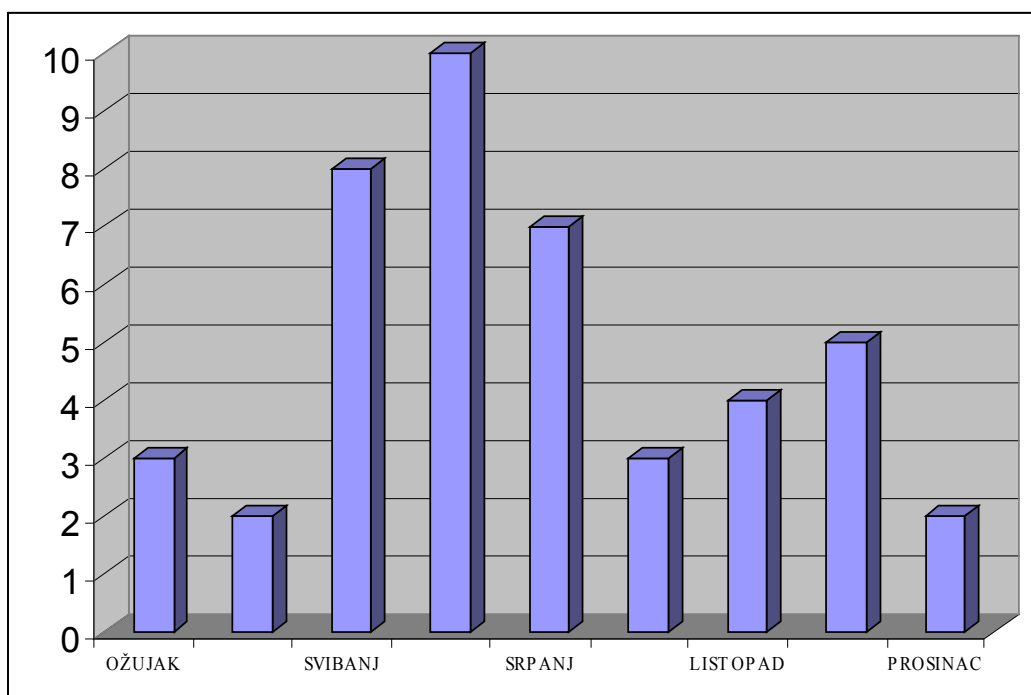
Ukupan broj savjetovanja: 44

Ukupan broj telefonskih savjetovanja: 35

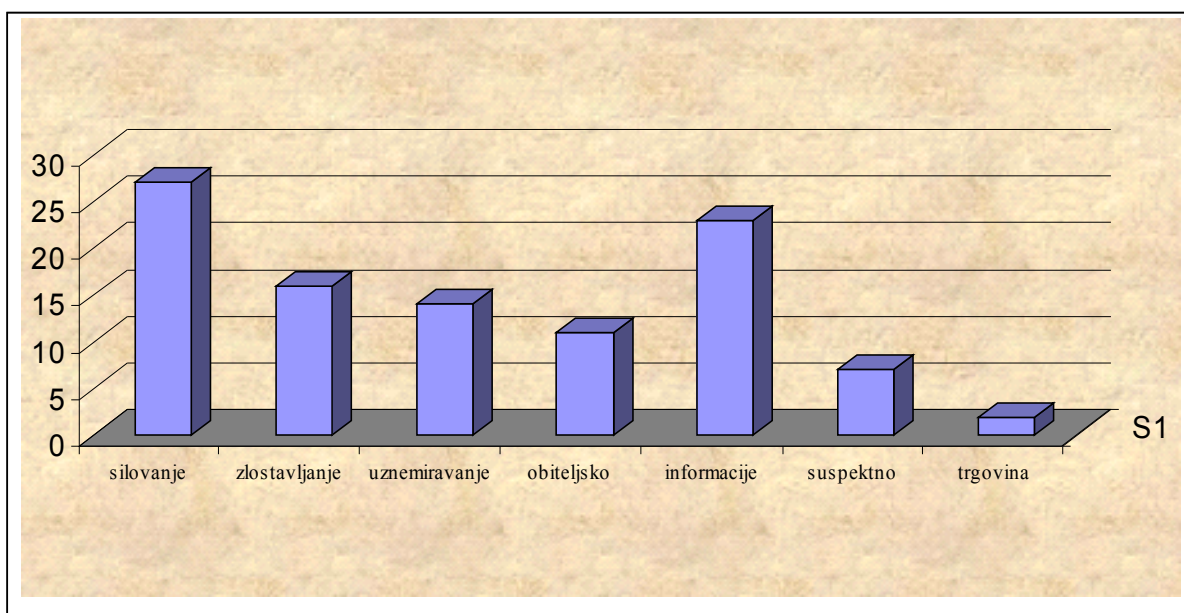
Ukupan broj osobnih savjetovanja: 9

Ukupan broj klijentica:

1. Podaci o broju savjetovanja tijekom 10 mjeseci 2003. godine

2. Podaci o vrstama problema u Savjetovalištu: (44 savjetovanja, 29 klijentica)

Prilog 5.:

Aktivnosti javnog rada i umrežavanja

Prilog 5a: Medijska prisutnost tijekom 2003. godine

Medij novinar/ka	Termin	Tema	autorica/ intervjuirana
ELLE Koraljka Dilić	24. 01.2003	Tekst: «Terapijom protiv nasilja» - najava otvorenja Ženske sobe, osnovnih ciljeva i djelatnosti	Maja Mamula
JUTARNJI LIST	15.02.2003	Najava predstave Vagininih monologa u Kerepuhu	Maja Mamula
JUTARNJI LIST	17.03.2003.	Komentar povodom predstave Vagininih monologa u Kerepuhu s Eve Ensler	Maja Mamula
VJESNIK, prilog Svjetlana Pećinar	19.04.2003.	Tema: komentar emisije 911, s anglaskom na nasilje i rad Ženske sobe	Maja Mamula
ZAREZ	14.04.2003.	Tekst: Transrodnost	Jelena Poštić
OTV, CNN emisija Marije Štrajh on-line vijesti Hinnet.hr	02.05.2003.	Prilog o Ženskoj sobi i seksualnom nasilju, snimljen 28.04.2003.	Maja Mamula
	06.06.2003	Tema: nasilje protiv žena, Ženska soba	Maja Mamula
FOKUS	11.06.2003.	Tema: nasilje protiv žena	Maja Mamula
OTV «Na granici mogućeg»	18. 07.2003.	Tema: psihološke posljedice nasilja protiv žena	Maja Mamula
VJESNIK Zrinka Boršić	11.08.2003.	Tema: seksualno nasilje - «Za silovatelje rezervirane uvjetne i simbolične kazne»	Maja Mamula
OTV «Na granici mogućeg» repriza emisije od 18.07.	10. 09.2003.	Tema: psihološke posljedice nasilja protiv žena	Maja Mamula
ZAREZ	19.09.2003	Tekst: Homofobija među nama	Jelena Poštić
NACIONAL Milica Gaković - Mrzljak	19.09.2003.	Tekst: trgovina ženama, informacije o radu Ženske sobe	Nera Komarić
Nova TV, glavni dnevnik «24 sata»	21.09.2003.	Izjava preko telefona o položaju žena u hrvatskoj vojsci, razlozi tome i posljedice	Maja Mamula
VEČERNJI LIST Dijana Jursić	07.10.2003	Komentar povodom optužbe silovatelju maloljetnice koja je pobjegla iz odgojne ustanove.	Maja Mamula
NOVI LIST	07.11.2003.	Komentar povodom ankete o stavovima hrvatskih stranaka o LGBT pravima.	Jelena Poštić i Hela Liverić
SLOBODNA	19.11.2003.	Komentar povodom ankete o	Jelena Poštić i

DALMACIJA		stavovima hrvatskih stranaka o LGBT pravima	Hela Liverić
VJESNIK Goran Pandža	19.11.2003.	Tekst: stranke o LGBT populaciji	Hela Liverić i Jelena Poštić
ZAREZ	20.11.2003.	Tekst: političke stranke o LGBT pravima	Hela Liverić i Jelena Poštić
NOVI LIST Irena Frlan	26.11.2003	Komentar povodom kampanje slanja anketa svim pol. strankama o stavovima i programima za LGBT populaciju.	Hela Liverić i Jelena Poštić
NOVI LIST Irena Frlan	29.11.2003.	Komentar o broju saborskih zastupnica u novo izabranoj vladi: «Kronični nedostatak žena»	Maja Mamula
Nezavisna TV – Kutina prilog u emisiji o nasilju	01. 12.2003.	Tema: nasilje protiv žena, ženska ljudska prava	Maja Mamula
Iskon Internet	09.12.2003.	Announcement of a lecture in Makronova center: Women sexuality	Maja Mamula

Prilog 5b: Rad na umrežavanju, javnim akcijama i konferencijama

Što	Termin	Tema	Sudionice
Dobrotvorna predstava Vagininih monologa, satiričko kazalište Kerempuh Voće s Eve	16.03.2003.	Vagininini monolozi, Eve Ensler	sve članice Ženske sobe
	17.03.2003.	U Ženskoj sobi je Eve Ensler održala kraće predavanje o V-day-u i nasilju protiv žena. Sudjelovale su brojne predstavnice vladinih institucija i ženskih organizacija.	sve članice Ženske sobe
Regionalna predstava Vagininih monologa u Sarajevu, Žene Ženama	18.-21.03. 2003.	Sastanak mreže ženskih nevladinih organizacija iz regije koje se bave problematikom nasilja protiv žena	
Deset godina rada KtK, Dubrovnik	28.08.-01.09. 2003.	Konferencija: Women's Empowering Project	Maja Mamula
Mreža suradnje vladinih institucija i nevladinih organizacija protiv seksualnog nasilja (20 članica mreže)	07.-09.11. 2003.	Tema: razvoj protokola o postupanju u slučaju seksualnog nasilja u školama	Maja Mamula, Nera Komarić, Jelena Poštić
Akcija Ženske mreže Hrvatske, Zagreb	14.06.2003.	Kampanja Ženske mreže Hrvatske za promjenu osnovnoškolskog obrazovnog kurikulumu	Maja Mamula
Zagreb pride	25.06.2003.	Podrška LGBT populaciji u ostvarivanju vidljivosti i	Jelena Poštić, Rachel Vorkink

Feministička ljetna škola, Stubičke toplicame	27.09. - 04.10. 2003.	osnovnih prava Koordinacija i predavanja na FLJUŠ-u	i Maja Mamula Maja Mamula, Nera Komarić, Jelena Poštić
Akcija Ženske mreže Hrvatske, Zagreb	17.-21.11. 2003	Kampanja – poziv ženama za sudjelovanje na predstojećim izborima	sve volonterke i članice Ženske sobe
Akcija Ženske mreže Hrvatske, Zagreb	25.11. 2003.	Obilježavanje međunarodnog dana protiv nasilja protiv žena - Srebrne silute/ nijeme svjedokinje	Maja Mamula
PETRA mreža nevladinih organizacija za prevenciju i eliminaciju trgovanja ženama i djecom	12. i 13.12. 2003.	Tema sastanka: definiranje platforme rada	vodila: Nera Komarić

Prilog 5c: PETRA mreže nevladinih organizacija za prevenciju i eliminaciju trgovanja ženama i djecom

PETRA Platforma

Misija:

PETRA je mreža nevladinih organizacija koja promovira ženska ljudska prava. Djeluje u Hrvatskoj i međunarodno na suzbijanju trgovanja ženama i djecom s naglaskom na seksualnom iskorištavanju.

PETRA surađuje s drugim mrežama, nevladinim organizacijama, međunarodnim organizacijama i vladinim institucijama iste ili slične misije te međunarodnim institucijama i nevladinim organizacijama čije aktivnosti nisu u suprotnosti s njezinom misijom.

PETRA skreće pozornost javnosti na problem trgovanja ženama i djecom s naglaskom na seksualno iskorištavanje koje obuhvaća prostituciju, pornografiju, seks-turizam, naručivanje/kupnju mladenki i javno prikazivanje i predstavljanje žena i muškaraca na uvredljiv, omalovažavajući ili ponižavajući način s obzirom na spol i spolnu orijentaciju.

PETRA djeluje u okviru Nacionalnog plana RH za suzbijanje trgovanja ljudima i to na područjima pomoći i zaštite žrtava, prevencije, edukacije, te zakonskog okvira.

Temeljne postavke:

1. Visok stupanj siromaštva, nezaposlenost, male plaće, diskriminacijska praksa, nasilje, patrijarhalne socijalne strukture i nedovoljna socijalna potpora ženama primorava ih na migraciju, što povećava vjerojatnost da postanu lak plijen za trgovce ženama.

Nekoliko je svjetskih trendova pridonijelo porastu trgovanja ženama: razlike između bogatih i siromašnih država/regija, porast industrije seksa internacionalno, povezanost s ratnim sukobima i ekonomskom tranzicijom, globalizacija, uključenost organiziranog kriminala (trgovina ljudima je manje rizičan posao od trgovine droge), feminizacija siromaštva i migracija.

2. Seksualno iskorištavanje odnosi se na stjecanje seksualnog zadovoljenja, financijske dobiti ili napredovanje zloupotrebom seksualnosti druge osobe, negirajući pritom njena ljudska prava na dostojanstvo, jednakost, autonomiju, psihičko i fizičko zdravlje, te pravo na život bez nasilja. Seksualno iskorištavanje uključuje seksualno napastvovanje, silovanje, incest, premlaćivanje, pornografiju i prostituciju. Pod prostitucijom se podrazumijeva ona koja se odvija na ulici, u bordelima, putem eskort agencija ili salona za masažu, «vojna prostitucija» (u središtima gdje su prisutne vojne postrojbe), seks-turizam i prodaja mladenki.

U velikoj većini slučajeva, prostitucija je sastavni dio organiziranog kriminala.

3. Neravnopravnost nije nigdje jasnije vidljiva nego u prostituciji, gdje su uloge muškaraca i žena utemeljene na patrijarhalnom konceptu muške seksualnosti kao dominantne (kupac-roba, seksualni poriv-sredstvo seksualnog zadovoljavanja, lovac-lovina).

4. Prostitucija i trgovanje ženama i djecom ne smiju se povezivati s terminima «prisilna» i «dobrovoljna». Treba shvatiti da je «slobodan izbor» termin koji prikriva i zanemaruje preklapanje ekonomskih, socijalnih, kulturalnih i političkih (ne)mogućnosti za žene u određenom društvu. Nejednakost ozbiljno ograničava slobodu izbora i mogućnosti.

Prema članku 3 UN-ovog Protokola o prevenciji, suzbijanju i kažnjavanju trgovanja ljudima, posebno ženama i djecom, **trgovanje ljudima** znači «regrutiranje, transport, organiziranje prijelaza, skrivanje ili prihvatanje osoba putem prijetnje, uporabom sile ili drugih oblika prinude, otmicom, prijevarom, lukavštinom, zloupotrebom ovlasti ili položaja ranjivosti, ili davanjem i primanjem novca ili usluga da bi se dobio pristanak osobe, preuzimanje kontrole nad drugom osobom u svrhu seksualnog iskorištavanja. Iskorištavanje uključuje, u najmanju ruku, iskorištavanje prostituiranja drugih ili druge oblike seksualnog iskorištavanja, prisilni rad ili usluge, ropstvo ili radnje slične ropstvu, služenje (samovoljno potčinjavanje) - izbrisati ili odstranjivanje organa».

Činjenice o štetnosti:

Trgovanje ženama s naglaskom na seksualno iskorištavanje koristi se ženama i djecom ranjivima zbog siromaštva te politike i prakse ekonomskog razvoja: prognane i izbjegle, žene u migracijskim procesima i žene koje su u djetinjstvu bile žrtve seksualnog zlostavljanja.

Prostitucija je štetna za sve žene jer opravdava prodaju žena općenito, pa tako sve žene svodi na seksualne objekte. Diljem svijeta prosječna dob djevojaka koje ulaze u prostituciju je 14 godina.

Sustavno kršenje ženskih prava od strane lokalne i globalne seks-industrije je u stalnom porastu.

Posljedice za žrtve:

Ljudska prava koja se krše kroz trgovinu ženama jesu među ostalim: pravo na život, pravo na jednakost, pravo na slobodu i sigurnost osobe, pravo na jednaku zakonsku zaštitu, pravo na slobodu od svih oblika diskriminacije, pravo na najviše dostupne standarde tjelesnog i mentalnog zdravlja, pravo na pravične i povoljne uvjete rada, pravo da ne budu podvrgavane mučenju ili drugom okrutnom, nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju.

Rješenja:

- edukacija i osvještavanje svih segmenata društva da je kupnja i prodaja tijela kršenje ljudskih prava;
- vlada i donositelji odluka na svim nivoima trebaju se konzultirati sa svim organizacijama koje se bave zaštitom ženskih ljudskih prava prije nego što donesu bilo kakvu odluku u vezi prostitucije;
- zakonsko nekažnjavanje žene u prostituciji;
- zakonsko kažnjavanje muškaraca koji kupuju žene i djecu te svakog tko promovira i reklamira seksualnu eksploataciju, posebno svodnike, nabavljače i trgovce;
- mijenjanje državne politike koja dovodi žene u položaj seksualnog iskorištavanja;
- osiguravanje mogućnosti obrazovanja i zapošljavanja koje će unaprijediti vrijednost i status žena i time smanjiti mogućnost da se žene odaju prostituciji;
- ispitivanje i analiziranje prostitucije s naglaskom na trgovce ženama i djecom te kupce;
- omogućavanje ženama i djeci žrtvama trgovanja pristup svim zaštitnim servisima i mehanizmima sve dok se ova pitanja ne prepoznaju i riješe.

Vizija:

Ostvarenje temeljnog prava žena da budu slobodne od iskorištavanja u bilo kojem obliku. Žene i djevojke imaju pravo na seksualni integritet i autonomiju.

ČLANICE PETRE

Ime organizacije	adresa/ telefon	e-mail
Autonomna ženska kuća Zagreb (Neva Tolle i Nela Pamukovic)	P.P. 19 10 001 Zagreb Telefon: 01 4551 143 Fax: 01 4551 130	azkz@zamir.net
Centar za ravnopravnost spolova (Ivana Pražetina i Ivana Biškup)	Republike Austrije 19 10 000 Zagreb tel/fax: 01 377 91 62, 01 375 84 25	gffcro@inet.hr
Centar za razvoj civilnog društva «DELFIN»	Kralja Tomislava 14 34550 Pakrac	delfin@zamir.net

(Mirjana Bilopavlović)	Tel/Fax: 034/421 221	
Centar za žene ROSA (Đurđica Kolarec)	Kralja Držislava 2 10000 Zagreb Tel: 01/45 51 128	cenzena@zamir.net
Centar za prevenciju, istraživanje i suzbijanje seksualnog nasilja i žensku seksualnost – Ženska soba (Nermina Komarić)	Vrbik 22, 10 000 Zagreb, Hrvatska tel: + 385 1 60 55 55 6, tel: + 385 98 180 38 89	zenska.soba@zamir.net
Hrvatski helsinški odbor za ljudska prava (Tijana Vukojičić)	Ilica 15/III, Zagreb tel: 01/4812322 fax: 01/4812324	tvukojcic@hho.hr
SOS poziv u pomoć (Desa Kolesarić)	Trg Kralja Tomislava 5 33000 Virovitica Tel: 033/721922, 033/722233 SOS telefon: 08007215	desa.kolesaric@vt.hinet.hr
UDRUGA ŽENA VUKOVAR (Ružica Mandić)	B. Bušića 74 32010 VUKOVAR Tel/fax: +385 32 421 191	udruga-zena-vukovar@vk.hinet.hr
"Organizacija za integritet i prosperitet - Split", - "OIP" (Meri Katunarić i Andreja Ruzić)	21 000 Split, Put Plokita 55 tel: 021 -544 866, 544 867, 533 619 fax: 021- 543 075	oip.split@email.hinet.hr oip.katunaric@email.hinet.hr
Udruga "Brod" grupa za zenska ljudska prava (Gordana Matanović)	Augusta Šenoa 4 35000 Slavonski Brod Tel/fax: 035/449 180	udruga-brod@sb.tel.hr
Zajednica žena "STVARNOST" (Jasna Zdravčević)	31000 Osijek, Svete Ane 11 tel: 031/372-711 Fax: 031/372-711	jasmina.zdravcevic@os.tel.hr
Ženska grupa Split (Silva Sumić)	Marjanska strana 5 21000 Split Tel/Fax: 021/396263	silva.sumic@inet.hr
Ženska grupa Karlovac «KORAK» (Sadika Zvirkić, Jasna Lenuzzi, Violeta Vukobratović)	Vladka Mačeka 6/II 47000 Karlovac Tel: 047/600392, 047/600393 Tel/fax: 047/616120	zeka@ka.tel.hr